

การศึกษากวีวิธีในการแปลมุกตลกไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษา

ภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่เท่ง ภาค 1 และรถไฟฟ้ามหานคร

ปิติพัฒน์ ชีระวิชชานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

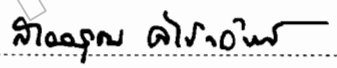
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปิติพัฒน์ ชีระวิชชญาณนท์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

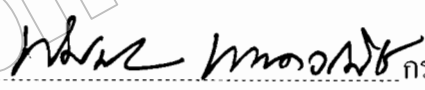
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ไชยสุริยา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สายวรุณ จำปาวัลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ไชยสุริยา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ทานตวนิช)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ดร.บุญรอด บุญเกิด)

วันที่ 10 เดือน เมษายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาอย่างยั้งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ ไซยสุริยะ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำปรึกษา ด้วยความเอาใจใส่
ทำให้การศึกษาค้นคว้านี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. สายวรุณ จำปาวลัย ประธานกรรมการสอบ
รศ. ทศนีย์ ทานตวนิช และ ดร. อุบล ธเนศชัยคุปต์ กรรมการสอบ โดยอาจารย์ทั้งสามท่านได้กรุณา
สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำสำหรับการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้การศึกษาค้นคว้า
ครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ กุสุมา ตันจรัส สำหรับการแนะนำแนวทางการใช้ชีวิตที่มีค่าที่สุด

ขอขอบคุณ คุณพัชรพล วาสะพันธ์วิรา สำหรับกำลังใจในการทำการค้นคว้าฉบับนี้
ทุกครั้งที่คุณวิจัยเริ่มรู้สึกเหนื่อยหอบเหนื่อย

ขอขอบคุณ คุณณงลักษณ์ ทองเลียม สำหรับคำแนะนำที่ดีที่มีให้เสมอมา
เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การ
สนับสนุนในทุกด้านอย่างดีที่สุด

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบบวงสา
แด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ทั้งที่ได้เฝ้าถึงและมิได้เฝ้าถึงมา ณ ที่นี้

ปิติพัฒน์ ธีระวิชชญาณนท์

49928719: สาขาวิชา: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร; ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ: มุกตลก/ กลวิธีการแปล/ ภาพยนตร์ตลกไทย/ วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล

ปิติพัฒน์ ชีระวิชฌานนท์: การศึกษากลวิธีการแปลมุกตลกไทยเป็นภาษาอังกฤษ:
กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง หลวงพี่เท่งภาค 1 และรถไฟฟ้ามาหานะเธอ (A STUDY OF
STRATEGIES IN TRANSLATING THAI JOKES INTO ENGLISH: A CASE STUDY OF
"THE HOLY MAN" AND "BANGKOK TRAFFIC LOVE STORY") อาจารย์ที่ปรึกษา:
อานนท์ ไชยสุริยา, Ph. D., 95 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปลมุกตลกในบทบรรยายภาพยนตร์ไทยแนว
ตลกจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษรวมถึงการศึกษาริบทและวัฒนธรรมที่ทำให้มีการแปล
บทภาพยนตร์ในลักษณะที่พบในภาพยนตร์และเพื่อศึกษาความต่างของวัฒนธรรมในเรื่องอารมณ์
ขันที่มีผลต่อการแปล โดยใช้ข้อมูลจากภาพยนตร์ไทยเรื่อง หลวงพี่เท่งและรถไฟฟ้ามาหานะเธอ
ซึ่งเป็นภาพยนตร์ตลกไทยที่ทำรายได้มากกว่า 140 ล้านบาทในประเทศไทย โดยพบมุกตลกจาก
ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องจำนวน 30 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีการแปลมี 4 แบบ ได้แก่
การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การละไม่แปล และการเพิ่มคำขยายความ สามารถสรุป
ผลการวิจัยเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การแปลตรงตัว คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาเป็นกลวิธีการแปลเอาความ คิดเป็นร้อยละ
30 ในส่วนของการละไม่แปล คิดเป็นร้อยละ 6.66 อันดับรองลงมาเป็นการเพิ่มคำขยายความ
เป็นกลวิธีการแปลที่พบบ่อยที่สุดในบทภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ คิดเป็นร้อยละ 3.33

2. จากการวิเคราะห์บริบทและวัฒนธรรมที่ทำให้มีการแปลบทภาพยนตร์ในลักษณะที่พบ
ในภาพยนตร์หรืออาจกล่าวได้อีกว่าเป็นการใช้บริบทเพื่อสร้างอารมณ์ขันสามารถสรุปได้ว่า กลวิธี
การแปลตรงตัวถูกนำมาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.14 กลวิธีที่ใช้แปลรองลงมาเป็นกลวิธี
การแปลเอาความคิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนกลวิธีการแปลแบบเพิ่มคำขยายความและการละไม่แปล
พบในความถี่ที่เท่ากันโดยคิดมีค่าร้อยละ 4.76

3. จากการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปลโดยสังเกตจากประเภทของวัฒนธรรม
ที่ถูกใช้ในการแปลจากภาษาต้นไทยเป็นภาษาอังกฤษ พบว่า วัฒนธรรมที่พบบ่อยเป็นอันดับแรกคือ
วัฒนธรรมทางด้านภาษา โดยคิดเป็นร้อยละ 50 และวัฒนธรรมที่พบรองลงมาปรากฏว่าเป็น
วัฒนธรรมทางด้านสังคมซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละ 26.66 ตามมาด้วยวัฒนธรรมทางด้านวัตถุ
โดยคิดเป็นร้อยละ 20 นอกจากนี้ยังพบว่าวัฒนธรรมทางสภาพแวดล้อมมีเพียงร้อยละ 3.33
และไม่มีการปรากฏของวัฒนธรรมด้านศาสนาและประเพณี

49928719: MAJOR: ENGLISH FOR COMMUNICATION;
M.A. (ENGLISH FOR COMMUNICATION).

KEYWORDS: JOKES/ STRATEGIES OF TRANSLATING/ THAI COMEDY MOVIES/
CULTURE

PITIPHAT THIRAWANITCHAYANON: A STUDY OF STRATEGIES IN
TRANSLATING THAI JOKES INTO ENGLISH: A CASE STUDY OF “THE HOLY MAN”
AND “BANGKOK TRAFFIC LOVE STORY”. ADVISORY COMMITTEE: ARNON
CHASURIYA, Ph. D., 95 P.

The aims of this study were to study strategies in translating Thai jokes from Thai comedy movies to English subtitles, including the context and culture that make affect to the movies translating and to study the cross-cultural issues that affect the translation of humor. The subjects were two Thai comedy movies “The Holy Man” and “Bangkok Traffic Love Story” which could make over 140 million baht in Thailand. A sample of 30 Thai jokes and their translations were used in this study. The four criteria used in analyzing the translating strategies were literal translation, free translation, deletion and addition

1. The literal translation = 60 %, followed by a free translation = 30 %. The deletion = 6.66%. The addition was the least in these two films = 3.33 %.

2. The context and culture that make affect to the movies translating, the literal translation was used the most, representing = 57.14%. The next strategy was the free translation = 33.33%. The addition and deletion were having a frequency equal = 4.76 %.

3. The study of the cross-cultural issues that affect the translation of humor by noticing from the types of Thai culture found that the linguistic culture = 50%, the social culture = 26.66, the material culture = 20% , the ecological culture = 3.33% while the religious and customary culture = 0%.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
ความหมายของการแปล.....	5
หลักทั่วไปในการแปล.....	6
กลวิธีการแปล.....	7
ความหมายของภาพยนตร์.....	13
การแปลบทภาพยนตร์.....	13
การแปลบทเพื่อบรรยายได้ภาพ.....	14
ความหมายของ “ขบขัน” และ “อารมณ์ขัน”.....	18
วัฒนธรรมกับภาษา.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
การคัดเลือกกรณีศึกษา	39
หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคล	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
กลวิธีการแปลตรงตัว	43
กลวิธีการแปลเอาความ	51
กลวิธีการละไม่แปล	55
กลวิธีการเพิ่มคำขยายความ	56
ผลการวิเคราะห์บริบทที่มีผลต่อการแปล	56
ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมที่มีผลต่อการแปล	67
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกของเรื่อง หลวงพี่เท่ง ภาค 1	42
2 ผลการวิเคราะห์ประเภทของกลวิธีการแปลมุกตลกของเรื่อง รถไฟฟ้ามาหานะเธอ	43